

Ευρωπαϊκή Ένωση
Περιφερειακή πολιτική

el info regio panorama

12

Δεκέμβριος 2003

Συνέντευξη

Wolfgang Tiefensee,
πρόεδρος
του Eurocities

Ανάλυση

Το Ταμείο
Αλληλεγγύης μετά
από ένα έτος

Ανακαλύπτοντας μια υποψήφια χώρα

Η Ουγγαρία

Ανακαλύπτοντας μια περιφέρεια

Η Σικελία

Ανταλλαγή
ορθών πρακτικών

Wolfgang Tiefensee

Πρόεδρος του Eurocities (1)

Το Eurocities υποστηρίζει ότι οι πόλεις πρέπει να αποκτήσουν έναν κεντρικό ρόλο όσον αφορά τον προσεχί προγραμματισμό των διαρθρωτικών

ταμείων. Για ποιο λόγο αξίζει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στις πόλεις;

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ευρώπη είναι η πιο αστικοποιημένη ήπειρος του κόσμου. Η πλειοψηφία των πολιτών βρίσκονται στις πόλεις και τις αστικές περιφέρειες, όπου αναπτύσσονται και κάθε είδους οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Οι πόλεις, που ήταν πάντοτε εστίες αλλαγής, έχουν να διαδραματίσουν μείζονα ρόλο όσον αφορά την οικοδόμηση του μέλλοντος της Ευρώπης. Πολλοί πολιτικοί προσανατολισμοί —από την οικονομία μέχρι και το περιβάλλον— εξαρτώνται από γενικές τάσεις. Ωστόσο, συχνά ο σχεδιασμός και η επιτόπου εφαρμογή των νέων πολιτικών επαφίεται στο τοπικό επίπεδο. Κατά συνέπεια, όταν η Ευρώπη επιδιώκει την οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την αειφόρο ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα, πρέπει οι στόχοι αυτοί να επιτευχθούν καταρχάς σε τοπικό επίπεδο. Είμαι πεπεισμένος ότι οι φιλόδοξοι στόχοι της στρατηγικής της Λισσαβόνας θα επιτευχθούν στην Ευρώπη μόνο εάν οι πόλεις και οι

περιφέρειες αποκτήσουν κεντρικό ρόλο. Οι ad hoc διαβουλεύσεις όσον αφορά ορισμένα θέματα δεν επαρκούν. Χρειάζεται μόνιμος και συστηματικός διάλογος, έτσι ώστε οι πόλεις και οι περιφέρειες να συμμετάσχουν πλήρως τόσο στην κατάρτιση όσο και στην εφαρμογή των ευρωπαϊκών πολιτικών. Έτσι μόνο θα μπορούσαν να γίνουν οι κατάλληλες πολιτικές επιλογές για ένα μεγάλο φάσμα θεμάτων, όπως είναι οι υπηρεσίες γενικού συμφέροντος, η περιβαλλοντική νομοθεσία, η απασχόληση και η κοινωνική ένταξη, και φυσικά οι περιφερειακές πολιτικές και οι πολιτικές συνοχής. Εάν επιθυμούμε να καταστήσουμε την Ευρώπη την πιο ανταγωνιστική οικονομία του κόσμου και να διατηρήσουμε παράλληλα μια αλληλέγγυα κοινωνία, χρειαζόμαστε ισχυρές πόλεις, οι οποίες να είναι σε θέση να προσαρμοστούν στις κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές.

Ποιος πρέπει να είναι κατά τη γνώμη σας ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς αυτό; Για παράδειγμα, πρέπει η Ευρώπη να επενδύσει περισσότερο στις υποδομές των αστικών περιοχών;

Μάλιστα, απολύτως. Η προσβασιμότητα των πόλεών μας όσον αφορά τους άξονες μεταφορών είναι προφανώς σημαντική για την οικονομική ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Το ίδιο ισχύει για την πρόσβαση σε εμπορικούς χώρους και γραφεία που πρέπει να είναι προσαρμοσμένα, αλλά και οικονομικά προσιτά. Εάν δεν μπορούσαμε να τους προσφέρουμε αυτό που χρειάζονται, οι επιχειρήσεις θα

στραφούν αλλού για να βρουν την ευδαιμονία. Οι οικονομικές και κοινωνικές υποδομές των πόλεών μας είναι επίσης σημαντικές. Οι πολιτικές συνοχής συγκέντρωσαν ανέκαθεν τους πόρους στις αστικές συνοικίες που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια και την ανεργία. Η ανάπλαση των συνοικιών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες είναι μια μείζον προτεραιότητα, εφόσον οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες είναι συχνά μεγαλύτερες στο εσωτερικό της ίδιας αστικής περιφέρειας από ό,τι μεταξύ περιφερειών ή μεταξύ χωρών. Πρέπει να εντοπίζουμε τα πιο επείγοντα κοινωνικά προβλήματα, να καταπολεμούμε τις αιτίες των προβλημάτων αυτών και να προσπαθούμε να εξασφαλίσουμε μια μακροπρόθεσμη οικονομική ευημερία. Αυτό είναι ένα από τα διδάγματα του προγράμματος URBAN. Αυτό που χρειαζόμαστε τώρα είναι μια συμπληρωματική προσέγγιση που να αξιοποιεί τις οικονομικές ευκαιρίες και τις δυνατότητες απασχόλησης, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτό να καταστούν οι μεγάλες πόλεις κινητήριοι μοχλοί της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Είναι μάλλον απίθανο η μελλοντική Συνθήκη να αναθέσει στα ευρωπαϊκά όργανα συγκεκριμένες αρμοδιότητες όσον αφορά την αστική πολιτική...

Θεωρώ κάπως παράξενο το ότι οι πόλεις δεν αναφέρονται πουθενά στις υφιστάμενες ευρωπαϊκές Συνθήκες, εκτός από το γεγονός ότι φέρουν όλες την ονομασία μιας πόλης — Ρώμη, Μάαστριχτ, Άμστερνταμ! Αυτό όμως δεν

Περιεχόμενα

Υπεύθυνος εκδότης: Thierry Daman, ΕΕ, ΓΔ Περιφερειακή πολιτική

Το έντυπο αυτό διατίθεται στις έντεκα γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον ιστότοπο http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm και εκτυπώνεται σε πέντε γλώσσες (FR, EN, DE, ES, IT) σε ανακυκλωμένο χαρτί. Τα κείμενα της έκδοσης αυτής δεν έχουν νομικό κύρος.

Φωτογραφίες (σελίδες): Mike St Maur Sheil (1), Eurocities (2), AEIDL (4, 5), ΓΔ Περιφερειακή πολιτική (7), Hungary Tourist Board (9, 10), Prime Minister's Office of the Republic of Hungary (10), Gianpiero Casagni (12, 13), Naisyrittäjän Lähtöruutu (14, 15).

Εξώφυλλο: Η γραφιστική εταιρεία «Business Communications» στη Λιέγη (Βέλγιο) έλαβε ενίσχυση από το ΕΤΠΑ.

4

Ένα έτος μετά τη δημιουργία του Ταμείου Αλληλεγγύης: εδραίωση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης έναντι των καταστροφών

7

Μετατρέποντας την ευρωπαϊκή υποστήριξη σε περιφερειακή επιτυχία: το παράδειγμα της περιφέρειας Yorkshire και Humber (Ηνωμένο Βασίλειο)

σημαίνει ότι δεν υπάρχουν περιθώρια για κοινή δράση. Η αρμονική ανάπτυξη της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των πόλεων, είναι ένας βασικός στόχος.

Πιστεύω ότι το πραγματικό ερώτημα είναι κατά πόσον οι πόλεις και οι περιφέρειες πρέπει να εκφράζουν τη γνώμη τους για τις πολιτικές και τα προγράμματα που μπορούν να επηρεάζουν τη λειτουργία τους. Με την Επιτροπή, προχωρούμε θετικά προς έναν συστηματικό διάλογο, στον οποίο ελπίζουμε να συμμετάσχουν και άλλα ευρωπαϊκά όργανα. Προσπαθούμε επίσης να συνάψουμε πολυμερείς συμφωνίες με τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Όλα αυτά θέτουν το ερώτημα για τα όρια της αρχής της επικουρικότητας: περιορίζεται αυτή στο επίπεδο της εθνικής κυβέρνησης ή συμπεριλαμβάνει τις περιφερειακές και τις τοπικές κυβερνήσεις; Το ερώτημα τέθηκε επίσης στη διάσκεψη της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με το μέλλον της πολιτικής συνοχής, την οποία φιλοξένησαμε στη Λειψία (*) τον περασμένο Μάιο. Αν και στο επίκεντρο της συζήτησης ήταν τα διαρθρωτικά ταμεία, το ευρύτερο θέμα της ενδεχόμενης συνεισφοράς των πόλεων στην ευρωπαϊκή διακυβέρνηση ήταν εξίσου σημαντικό. Συμφωνήσαμε με τις περιφέρειες ότι η αναζήτηση λύσεων για τα αστικά προβλήματα εξυπηρετεί το κοινό μας συμφέρον και ότι οι πόλεις πρέπει να συμμετάσχουν ενεργά στα περιφερειακά προγράμματα. Συνεπώς, δεν πρόκειται για μια υπόθεση των πόλεων κατά των περιφερειών. Αντίθετα, μόνο αν συνεργαστούμε θα μπορούσαμε να επιτύχουμε τους κοινούς μας στόχους.

Πώς θα πείσετε τις κυβερνήσεις των κρατών μελών ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να υποστηρίξει ενεργά την αστική ανάπτυξη, όπως μόλις το εξηγήσατε;

Μέχρι στιγμής, η κυριότερη αποστολή της πολιτικής συνοχής της Ένωσης ήταν να αποζημιώσει τα αρνητικά αποτελέσματα της ενιαίας αγοράς με την παροχή βοήθειας στις

λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες ή τις περιφέρειες υπό αναδιάρθρωση. Φαίνεται ότι η συζήτηση σήμερα δεν αφορά πλέον τους πολιτικούς, αλλά τους χρηματοοικονομικούς στόχους. Ορισμένες εθνικές πολιτικές προσωπικότητες εκφράζουν την άποψη ότι σε μια διευρυμένη Ένωση όλα τα κονδύλια πρέπει να κατευθύνονται προς τα πιο φτωχά κράτη μέλη και, συνεπώς, ότι η περιφερειακή πολιτική ανήκει στην αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων. Στο Eurocities, είμαστε έντονα αντίθετοι με μια τέτοια επανεθνικοποίηση της περιφερειακής πολιτικής, η οποία φρονούμε ότι διακυβεύει το σύνολο του ευρωπαϊκού έργου. Χρειαζόμαστε την υποστήριξη της ευρωπαϊκής πολιτικής προκειμένου να επιτύχουμε τους στόχους μας. Το τωρινό ποσό του 0,45 % του ΑΕγχΠ για τις πολιτικές συνοχής αποτελεί συνεπώς το απόλυτο ελάχιστο ποσό. Μικρότερο ποσό από αυτό θα εξασθενήσει τη στρατηγική της Λισσαβόνας και θα βλάψει την ανταγωνιστικότητα και τη συνοχή της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Αυτό είναι το μήνυμα που απευθύνουμε στα ευρωπαϊκά όργανα, καθώς και στις δικές μας εθνικές κυβερνήσεις. Η επιτυχία των προσπαθειών μας θα εξαρτηθεί από τη δύναμη της πρότασής μας. Ο Επίτροπος Barnier έχει αναλάβει με σθένος την υποχρέωση της διαμόρφωσης μιας πραγματικής πολιτικής συνοχής, στην οποία οι πόλεις θα διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο. Μπορούμε επίσης να βασιστούμε στην υποστήριξη των ευρωβουλευτών. Πολλοί από αυτούς επισκέπτονται τακτικά τις πόλεις μας και οι επαφές τους θα αυξηθούν περισσότερο μέχρι τις εκλογές του Ιουνίου του 2004. Διαπιστώνουμε μια αυξανόμενη συνειδητοποίηση της ανάγκης ανάπτυξης των σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των πόλεων και των περιφερειών. Αυτό θα μας βοηθήσει στην επίτευξη του κοινού σκοπού μας: να φέρουμε τους πολίτες κοντά στην Ευρώπη.

(*) Ο κ. Wolfgang Tiefensee είναι επίσης δήμαρχος της Λειψίας (Γερμανία).

Eurocities: οι πόλεις στην ημερήσια διάταξη

Το Eurocities, που ιδρύθηκε το 1986 και συγκεντρώνει τις τοπικές αρχές 120 περίπου πόλεων σε 31 ευρωπαϊκά κράτη, επιδιώκει να ενισχύσει το ρόλο των ευρωπαϊκών πόλεων, κυρίως όσον αφορά το σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών.

Οι κυριότερες δραστηριότητες του δικτύου των μεγάλων ευρωπαϊκών πόλεων είναι οι ακόλουθες:

- δικτύωση: συμμετοχή στη γνώση και βελτίωση των γνώσεων, στήριξη της συνεργασίας μεταξύ πόλεων·
- το λόμπι: διατήρηση του διαλόγου με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- η ευαισθητοποίηση: επικέντρωση της προσοχής του κοινού στα σημαντικά θέματα που αφορούν την πόλη, κυρίως με τη βοήθεια των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Μέσω αυτών των θεματικών επιτροπών, των ομάδων εργασίας και των συνδεδεμένων δικτύων, το Eurocities προσπαθεί να εξυπηρετήσει πολλούς και σημαντικούς πολιτικούς στόχους για τις πόλεις, όπως είναι ο πολιτισμός και η ψυχαγωγία, η οικονομική ανάπτυξη, το περιβάλλον, η διακυβέρνηση, οι νέες τεχνολογίες, οι δημόσιες υπηρεσίες, η κοινωνική πρόνοια και οι αστικές μεταφορές.

Πληροφορίες:

Eurocities
Square de Meeûs, 18
B-1050 Bruxelles
Τηλ. (32-2) 552 08 85
Φαξ (32-2) 552 08 89
Διαδίκτυο: <http://www.eurocities.org>

9

Ουγγαρία: πρόσω ολοταχώς! — Ερωτήσεις στον κ. Endre Juhász, υπουργό ευρωπαϊκών υποθέσεων της Ουγγαρίας

12

Σικελία: περιφέρεια και ανισότητες

14

Σημεία εκκίνησης για τις γυναίκες επιχειρηματίες

Ένα έτος μετά τη δημιουργία του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εδραίωση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης έναντι των καταστροφών

Σ' ένα έτος λειτουργίας του Ταμείου Αλληλεγγύης, περισσότερα από 800 εκατ. EUR διατέθηκαν ως επείγουσες ενισχύσεις. Πέρα από αυτές, πρόκληση αποτελεί για το μέλλον ο καλύτερος συντονισμός της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης και η έμφαση στην πρόληψη.

Εδώ και ήδη ένα έτος δημιουργήθηκε, μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ως συνέπεια των καταστροφικών πλημμυρών που συγκλόνισαν τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης τον Αύγουστο του 2002, ένα νέο ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό μέσο: το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το καλοκαίρι του 2003 σηματοδεύτηκε από έναν ασυνήθιστο καύσωνα και τις ιδιαίτερα δραματικές

συνέπειές του για τις μεσογειακές περιφέρειες που είναι επιρρεπείς στην ξηρασία και τις δασικές πυρκαγιές. Το γεγονός αυτό ενίσχυσε τη σημασία μιας αποτελεσματικής οργάνωσης της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης έναντι των μείζονων καταστροφών.

Στην Πορτογαλία μόνο, οι πρόσφατες πυρκαγιές αφάνισαν μια έκταση

μεγαλύτερη από 350 000 εκτάρια, εκ των οποίων σχεδόν 300 000 εκτάρια αποτελούνταν από δάση (6 % του συνόλου των πορτογαλικών δασών), και 25 000 γεωργικών εκτάσεων, στοίχισαν τη ζωή σε 18 άτομα και στέρησαν 45 000 άλλα άτομα από την περιουσία τους ή τους πόρους εισοδήματός τους. Χωρίς να υπολογίσουμε —στην Πορτογαλία όπως και τις άλλες περιφέρειες του Νότου— τις

Αύγουστος 2002: η αύξηση της στάθμης των υδάτων του ποταμού Έλβα στη Δρέσδη (Γερμανία).

ανθρώπινες, κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις που συνεπάγεται μακροπρόθεσμα το γεγονός ότι η επιφάνεια που καταστρέφεται κάθε χρόνο είναι πολύ πιο εκτενής από αυτή που αναδασώνεται.

Η κάλυψη ενός κενού

Ο κανονισμός του Ταμείου Αλληλεγγύης (*) προβλέπει ότι τα κράτη μέλη και οι χώρες υπό προσχώρηση μπορούν να ζητήσουν ενίσχυση από το ταμείο αυτό σε περίπτωση «μείζονος καταστροφής» (που ορίζεται έτσι ύστερα από υπολογισμό των ζημιών: περισσότερα από 3 δισ. EUR ή το 0,6 % του ακαθάριστου εγχώριου εισοδήματος). Επιπλέον, μια περιφέρεια μπορεί να εξασφαλίσει έκτακτη χρηματοδότηση, όταν η καταστροφή πλήττει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της και επιφέρει σοβαρές και διαρκείς επιπτώσεις στην οικονομική σταθερότητά της και τις συνθήκες διαβίωσης. Ο διαθέσιμος ετήσιος προϋπολογισμός του Ταμείου Αλληλεγγύης ορίστηκε σε 1 δισ. EUR, από τα οποία μόνο τα 75 εκατ. μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις έκτακτες περιφερειακές καταστροφές.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Ταμείο Αλληλεγγύης δεν θεσπίστηκε για να αντιμετωπίσει το σύνολο των δαπανών που συνδέονται με τις καταστροφές. Έτσι, οι ιδιωτικές ζημιές δεν ανήκουν στο πεδίο παρέμβασής του. Οι μακροπρόθεσμες δράσεις —διαρκής ανασυγκρότηση, οικονομική αναδιοργάνωση, πρόληψη— μπορούν να γίνουν αντικείμενο παρεμβάσεων σε άλλα επίπεδα (βλέπε πλαίσιο). Σκοπός ήταν η χορήγηση μιας χρηματοδοτικής ενίσχυσης επείγουσας ανάγκης με ταχύ, αποτελεσματικό και ελαστικό τρόπο σε δράσεις, όπως είναι η προσωρινή στέγαση ή η προσωρινή επισκευή των απαραίτητων υποδομών της καθημερινής ζωής. Μέχρι τότε δεν υπήρχε κάποιο ευρωπαϊκό ταμείο που να μπορεί να διαδραματίσει έναν ανάλογο ρόλο στον τομέα της πολιτικής προστασίας, που εναπόκειται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

2002-2003: τα κύρια σημεία της αλληλεγγύης

Μέχρι στιγμής ζητήθηκε από το Ταμείο Αλληλεγγύης να στηρίξει οκτώ παρεμβάσεις σε επτά χώρες. Οι τέσσερις πρώτες ακολούθησαν τις πλημμύρες του 2002:

- Γερμανία [στα εξής Länder (ομόσπονδα κράτη): Σαξονία, Σαξονία-Άνχαλτ, Βαυαρία, Βρανδεμβούργο, Μεκλεμβούργο-Δυτική Πομερανία, Κάτω Σαξονία, Σλέσβιχ-Χολστάιν, Θουριγγία]: 444 εκατ. EUR.
- Αυστρία (στα εξής Länder: Στυρία, Κάτω Αυστρία, Φόραρλμπεργκ, Βιέννη, Άνω Αυστρία, Τυρόλο, Σάλτσμπουργκ): 134 εκατ. EUR.
- Τσεχική Δημοκρατία: 129 εκατ. EUR.
- Γαλλία (νομός του Gard): 21 εκατ. EUR.

Οι ενισχύσεις αυτές συνέβαλαν συγκεκριμένα στην αποζημίωση των εξόδων που προκλήθηκαν από ένα ευρύ φάσμα παρεμβάσεων, όπως είναι: η ανακαίνιση προσωρινής λειτουργίας των καναλιών επικοινωνίας (κυρίως του μετρό της Πράγας), εγκαταστάσεων προμήθειας ενέργειας ή ύδατος, μονάδων βιολογικού καθαρισμού, τηλεφωνικών ή ταχυδρομικών υπηρεσιών, κοινωνικών υποδομών (νοσοκομεία, σχολεία, παιδικοί σταθμοί κ.λπ.), η ενίσχυση των οχθών των

ποταμών, η οργάνωση υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης για τους πληγέντες πληθυσμούς (στέγαση, εφοδιασμός), η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και ο καθαρισμός των πληγείσων περιοχών.

Άλλες παρεμβάσεις του Ταμείου Αλληλεγγύης αποφασίστηκαν μέχρι στιγμής για τις ακόλουθες τρεις χώρες:

- Πορτογαλία: η Επιτροπή χορήγησε ενίσχυση ύψους 48,5 εκατ. EUR προκειμένου να αντιμετωπίσει τις πρωτοφανείς πυρκαγιές που αφάνισαν τη χώρα αυτή το καλοκαίρι του 2003.
- Ιταλία: 30,8 εκατ. EUR για τις συνέπειες πολλών σεισμών (Μολίζε και Απουλία) και 16,8 εκατ. EUR για τις επιπτώσεις της έκρηξης του ηφαιστείου Αίτνα (Σικελία): συνολικά 47,6 εκατ. EUR.
- Ισπανία (Γαλικία, Αστούριας, Κανταβρία, Χώρα των Βάσκων), μετά την καταστροφή του Prestige: 8,6 εκατ. EUR.

Στην Ισπανία, στόχος ήταν η αποζημίωση των δαπανών που συνεπάγονταν οι δράσεις καθαρισμού που διεξήχθησαν επειγόντως στις παραθαλάσσιες περιοχές οι οποίες επλήγησαν από την πετρελαιοκηλίδα. Στην Ιταλία, η ενίσχυση του Ταμείου Αλληλεγγύης αφορούσε κυρίως τα μέτρα προσωρινής στέγασης των πληθυσμών, την άμεση επαναλειτουργία των δημόσιων υποδομών

(*) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 311 της 11.11.2002).

Άλλα επίπεδα παρέμβασης

Εκτός από την άμεση χρηματοδοτική ενίσχυση που χορηγεί το Ταμείο Αλληλεγγύης, η καταπολέμηση των καταστροφών μπορεί να οργανωθεί σε διαφορετικά επίπεδα (ο παρακάτω κατάλογος δεν είναι πλήρης):

- τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης που συγχρηματοδοτούνται από τα **διαρθρωτικά ταμεία**. Τα κράτη μέλη μπορούν να τροποποιήσουν τις προτεραιότητες των προγραμμάτων και την κατανομή του προϋπολογισμού κατά τη διάρκεια της εφαρμογής. Είναι δυνατό να θεσπιστούν νέα μέτρα για την ανασυγκρότηση των υποδομών και την υποστήριξη των παραγωγικών επενδύσεων, την κατάρτιση και την απασχόληση. Κατ' αυτό τον τρόπο, η Πορτογαλία προβλέπει την επαναδιάθεση 182 εκατ. EUR.
- τα προγράμματα **αγροτικής ανάπτυξης**. Περιλαμβάνουν μέτρα —για παράδειγμα— υπέρ της πρόληψης των πυρκαγιών των δασών, της αναδάσωσης, αλλά και της αποκατάστασης του γεωργικού δυναμικού. Τα μέτρα αυτά μπορούν να ενισχυθούν.
- **κοινή γεωργική πολιτική**. Είναι δυνατές διάφορες παρεκκλίσεις, όπως η έγκριση χρησιμοποίησης των αγρών σε αγροανάπτυξη για τροφή των ζώων.
- το **Κέντρο Επεμβάσεων Προστασίας του Πολίτη**, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Από τον Ιανουάριο 2002 διαθέτει μια υπηρεσία ετοιμότητας 24 ώρες το 24ωρο, η οποία τίθεται σε λειτουργία κατόπιν αίτησης μιας πληγείσας χώρας, προκειμένου να διευκολύνει την παροχή βοήθειας σε άλλα κράτη μέλη (για παράδειγμα, πυροσβεστικό σκάφος).
- οι **κρατικές ενισχύσεις**. Μπορούν να εγκριθούν για αποζημίωση των υλικών ζημιών, καθώς και για τις έμμεσες συνέπειες που συνδέονται σαφώς με τις καταστροφές.
- **γεωγραφική ενημέρωση**. Αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο για την πρόληψη και τη διαχείριση των κινδύνων. Στον δασικό τομέα, για παράδειγμα, η Επιτροπή ανέπτυξε το σύστημα EFFIS (European Forest Fire Information System) το οποίο παρέχει καθημερινά στήριξη στις δασικές υπηρεσίες και προστασία στους πολίτες των κρατών μελών.

στις οποίες προξενήθηκαν ζημιές, την εδραίωση των προληπτικών υποδομών, την προστασία της κληρονομιάς και τον καθαρισμό. Η Πορτογαλία θα εξασφαλίσει επίσης αποζημίωση των δαπανών της για τις πιο επείγουσες επισκευές σε διάφορους τομείς, όπως είναι η ενέργεια, οι μεταφορές, οι τηλεπικοινωνίες, το νερό, η υγεία και η εκπαίδευση.

Συνολικά, σ' ένα μόλις έτος ύπαρξης του Ταμείου, θα έχει διατεθεί ποσό 833 περίπου εκατ. EUR για ενισχύσεις που αποφασίστηκαν σε εξαιρετικά στενά χρονικά περιθώρια. Προσπάθεια που δικαιολογείται όχι μόνο για «ανθρώπινους λόγους», αλλά και από το γεγονός ότι, το 2003 όπως και το 2002, όχι μόνο μία χώρα ή μία περιοχή, αλλά ολόκληρη η Ένωση πλήγηκε από το μέγεθος των ζημιών του «θανατηφόρου καλοκαιριού».

Και αύριο; Δύο σημαντικές λέξεις: πρόληψη, συντονισμός

Ωστόσο, πέρα από την παροχή έκτακτης βοήθειας, στόχο αποτελεί επίσης η αντιμετώπιση της προβλέψιμης επανάληψης

καταστροφών που συνδέονται με τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα με την επιτάχυνση των κλιματικών αλλαγών. Όπως τόνισε ο επίτροπος Michel Barnier, η αποκατάσταση στοιχίζει πιο ακριβά από την πρόληψη, ιδίως από τη στιγμή που οι σημαντικές προσπάθειες που γίνονται για την ανάπτυξη μιας περιφέρειας μπορούν να εκμηδενιστούν σε περίπτωση καταστροφής. Η σημασία της πρόληψης πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την ενδιάμεση επισκόπηση των προγραμμάτων 2000-2006 των διαρθρωτικών ταμείων.

Όσον αφορά την περίοδο μετά το 2006, ο κ. Michel Barnier εξέφρασε την επιθυμία του «κάθε πρόγραμμα των διαρθρωτικών ταμείων να περιλαμβάνει μια γραμμή “πρόληψης των φυσικών κινδύνων”». Εξάλλου, πέρα από το Ταμείο Αλληλεγγύης και τους διάφορους σύγχρονους μηχανισμούς, τάχθηκε υπέρ της δημιουργίας μιας πραγματικής ευρωπαϊκής δύναμης προστασίας του πολίτη, που να συντονίζεται σε διακυβερνητική κλίμακα. Μπροστά στις συνέπειες του καύσωνα του καλοκαιριού

του 2003, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να ενισχύσουν και να συντονίσουν τις προσπάθειές τους για μια αποτελεσματική ευρωπαϊκή αλληλεγγύη. Η Επιτροπή των Περιφερειών τάχθηκε επίσης υπέρ αυτής της θέσης και πρότεινε τη δημιουργία ενός νέου κοινοτικού μέσου, ανεξάρτητου από τους στόχους των διαρθρωτικών ταμείων, το οποίο να εξασφαλίζει όχι μόνο επείγουσα ενίσχυση αλλά και μακροπρόθεσμα μέτρα, σε ένα σαφές και βέβαιο (*) πολιτικό και κανονιστικό πλαίσιο. Τέλος, το σχέδιο Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης απηχεί επίσης το ενδιαφέρον για την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη: περιλαμβάνει μια «ρήτρα αλληλεγγύης» σύμφωνα με την οποία η Ένωση αξιοποιεί «όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της» προκειμένου να παρέχει βοήθεια σε ένα κράτος μέλος σε περίπτωση καταστροφής.

(*) Αναζοίνωση της Επιτροπής των Περιφερειών: http://www.cor.eu.int/el/prss/cprss2003/cor_03_07066.html.

Σεμινάριο με τίτλο «Ανταγωνιστικές περιφέρειες — Διαμόρφωση των ορθότερων πρακτικών»

Μετατρέποντας την ευρωπαϊκή υποστήριξη σε περιφερειακή επιτυχία: το παράδειγμα της περιφέρειας Yorkshire και Humber (Ηνωμένο Βασίλειο)

Η ανταλλαγή ορθών πρακτικών στο πλαίσιο προγραμμάτων των στόχων 1 και 2 αποτέλεσε αντικείμενο μιας σημαντικής ευρωπαϊκής διάσκεψης που πραγματοποιήθηκε στο Sheffield (Αγγλία), στις 9 και 10 Οκτωβρίου 2003.

Περίπου 150 παράγοντες της περιφερειακής ανάπτυξης από ολόκληρη την Ένωση συναντήθηκαν στη βρετανική πρωτεύουσα του χάλυβα για να συμμετάσχουν στο σεμινάριο με τίτλο «Ανταγωνιστικές περιφέρειες — Διαμόρφωση των ορθότερων πρακτικών», το οποίο διοργάνωσαν η διαχειριστική αρχή του προγράμματος του στόχου 1 του νότιου Yorkshire, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το γραφείο του αντιπροέδρου της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου.

Κατά τη διάρκεια των δύο αυτών ημερών, οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να ανακαλύψουν διάφορα πετυχημένα έργα των στόχων 1 και 2 στη Δανία, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιρλανδία, τη Φινλανδία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο σε τομείς, όπως είναι η παροχή στήριξης στις επιχειρήσεις, η κοινωνία της πληροφορίας, η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη ή η μεταφορά καινοτομιών (βλέπε πλαίσιο).

Ηλεκτρονική μάθηση (eLearning)

Η διοργάνωση ενός σεμιναρίου για τις ορθές πρακτικές στο νότιο Yorkshire ήταν αναμενόμενη: η περιφέρεια αυτή, στην οποία παρέχεται στήριξη στο πλαίσιο του στόχου 1 για την περίοδο 2000-2006, εφαρμόζει αναπτυξιακά προγράμματα που συγκαταλέγονται μεταξύ των πιο καινοτόμων της Ένωσης. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για το «Έργο ηλεκτρονικής μάθησης του νότιου Yorkshire» (South Yorkshire eLearning Project), το οποίο αποτελεί το πιο σημαντικό έργο στην Ευρώπη όσον αφορά την εξ αποστάσεως διδασκαλία και τη μεγαλύτερη επένδυση του στόχου 1 στο νότιο Yorkshire. Είναι η πρώτη φορά που κονδύλια του στόχου 1 διατίθενται για την εξ αποστάσεως κατάρτιση. Το έργο, το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο μιας επένδυσης ύψους 371

εκατ. EUR που έχει σκοπό την κατάρτιση και την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων εντός της ΕΕ, αναμένεται να καταστήσει την περιφέρεια αυτή πρωτοπόρο σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο όσον αφορά την ανάπτυξη ψηφιακών παιδαγωγικών πόρων.

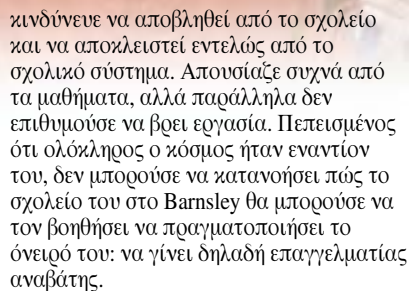
Πριν από την παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων, το νότιο Yorkshire ήταν για πολύ καιρό μια παρακμαζούσα περιφέρεια. Ύστερα από την κατάρρευση των παραδοσιακών βιομηχανικών δραστηριοτήτων (ανθρακωρυχεία, βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα, μηχανική), κατά την περίοδο 1979-1995, το περιφερειακό ΑΕγχΠ σημείωσε σταθερή πτώση σε σχέση με τον κοινοτικό μέσο όρο. Αυτή η οικονομική επιδείνωση οδήγησε σε μείωση του πληθυσμού, αύξηση

του ποσοστού ανεργίας και σε χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και ειδικευσης.

Το νότιο Yorkshire αφιέρωσε 36 περίπου εκατ. EUR στο πρόγραμμα «Οι δρόμοι προς την επιτυχία» (Pathways to Success) προκειμένου ν' αντιμετωπίσει προβλήματα που συνδέονται με τις ελλείψεις στη σχολική φοίτηση. Στόχος είναι η βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης, ώστε το εργατικό δυναμικό των τοπικών επιχειρήσεων να είναι πιο καταρτισμένο. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε όλους τους μαθητές ηλικίας 13 έως 16 ετών, από τους πιο ταλαντούχους έως εκείνους που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν το σχολείο χωρίς να έχουν αποκτήσει προσόντα.

Έπαιξε και κέρδισε

Ο νεαρός David Hunt επωφελήθηκε από αυτή τη διαδικασία. Πριν από δύο χρόνια

Ο Rob Porter, ένας από τους δασκάλους του David, ανέφερε τα εξής: «Αυτό που κατόρθωσε ο David αποτελεί ανταμοιβή για όλους όσους εργάστηκαν σκληρά μαζί του. Είναι επίσης απόδειξη ότι το πρόγραμμα «Οι δρόμοι προς την επιτυχία» μπορεί να έχει θεατάτα επίδραση στην ζωή ενός νέου.»

Αν και ο στόχος 1 καλύπτει μόνο το νότιο Yorkshire, μεγάλες εκτάσεις της περιφέρειας Yorkshire και Humber λαμβάνουν άλλες κοινοτικές διαρθρωτικές ενισχύσεις. Η Longhill-Link-Up Trust είναι μια ενοριακή

οργάνωση τοπικής ανάπτυξης της περιφέρειας του Hull, ανατολικά του Yorkshire. Το ίδρυμα αυτό, που αποτελούνταν αρχικά από μια μικρή ομάδα εθελόντων, μετατράπηκε σε μια πραγματική αναπτυξιακή εταιρεία που απασχολεί σήμερα εννέα συνεργάτες με πλήρες ωράριο. Περιλαμβάνει, πέρα από την πρόσβαση στο Διαδίκτυο, δραστηριότητες από τις οποίες 2 500 περίπου νέοι επωφελήθηκαν το 2002. Πρόσφατα, η Longhill-Link-Up Trust εξασφάλισε χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, γεγονός που της επιτρέπει να διαρρυθμίσει αναγοιτά τους χώρους της και να συμπληρώσει τις τοπικές πρωτοβουλίες.

Πληροφορίες:

Helen May
Yorkshire and Humber European Office
Avenue de Cortenbergh 118
B-1000 Bruxelles
Τηλ. (32-2) 735 34 08
Φαξ (32-2) 735 61 24
E-mail: european.office@yorkshire.be

Yorkshire και Humber

Η περιφέρεια Yorkshire και Humber έχει 5 εκατ. κατοίκους. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της κατοικεί σε αστικά και βιομηχανικά κέντρα, νότια και δυτικά του Yorkshire, καθώς και στις εκβολές του Humber. Πρόκειται, ωστόσο, για μια εξαιρετικά ποικιλόμορφη περιφέρεια που περιλαμβάνει, σε μικρή ακτίνα από αυτές τις αστικές περιοχές, ορισμένα από τα ομορφότερα εξοχικά τοπία του Ηνωμένου Βασιλείου, ιδιαίτερα στο βόρειο Yorkshire. Για την περίοδο 2000-2006 χορηγήθηκαν στην περιφέρεια Yorkshire και Humber κοινοτικές ενισχύσεις ύψους 1 714 περίπου εκατ. EUR.

Μεταφορά των ορθών πρακτικών

Με φόντο τον στρατηγικό στόχο των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ (η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει «να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή»), τα εργαστήρια του σεμιναρίου του Sheffield πρόβαλαν δώδεκα επιτυχημένα έργα του στόχου 1 και του στόχου 2, τα οποία άπτονται τριών θεμάτων.

Θέμα «Στήριξη των ΜΜΕ»

Η πανεπιστημιούπολη **Arvika** (Σουηδία)

Η «Μικροεπιχείρηση» (Ιολλανδία)

To **Merseyside Special Investment Fund** (Ηνωμένο Βασίλειο)

Τα δάνεια **Finnvera** για τις ΜΜΕ(Φινλανδία)

Θέμα «Αναζήτηση και ανάπτυξη και μεταφορά της καινοτομίας»

Το βιοτεχνολογικό κέντρο **Bionord** (Γερμανία)

Η βιοτεχνολογική δέσμη **GTI** (Ηνωμένο Βασίλειο)

To **Eislab** (Σουηδία)

Το επιστημονικό πάρκο **Novi** (Δανία)

Το έργο **Zukunftswettbewerb Ruhrgebiet** (Γερμανία).

Θέμα «Εξ αποστάσεως διδασκαλία, ηλεκτρονικό εμπόριο, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονική διοίκηση»

Εξ αποστάσεως κατάρτιση: το έργο **South Yorkshire eLearning** (Ηνωμένο Βασίλειο)

Το έργο **IS Oulu** (Φινλανδία), που αφορά την ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Το έργο **Presage** (Γαλλία), που άπτεται της ηλεκτρονικής διοίκησης

Η βάση δεδομένων **efReporter** (Γερμανία), για τη διαχείριση των διαορθρωτικών ταμείων

Ανακαλύπτοντας μια υποψήφια χώρα

Η Ουγγαρία Πρόσω ολοταχώς!

Με μια οικονομία που αναπτύσσεται συνεχώς από το 1995, η Ουγγαρία προχωρά σταθερά προς την πλήρη ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι Ούγγροι, οι οποίοι τάχθηκαν υπέρ της ένταξης στο δημοψήφισμα της 13ης Απριλίου 2003 με ποσοστό 83,8 %, είναι οι πρώτοι που το έχουν συνειδητοποιήσει.

Η Ουγγαρία συνορεύει με την Αυστρία, τη Σλοβακία, την Ουκρανία, τη Ρουμανία, τη Σερβία, την Κροατία και τη Σλοβενία και συγκαταλέγεται μεταξύ των παλαιότερων κρατών της Κεντρικής Ευρώπης. Είναι χώρα με χαμηλά όρη και χωρίς πρόσβαση στη θάλασσα. Το έδαφός της αποτελείται από τρεις μεγάλες φυσικές ενότητες. Στα νότια μιας οροσειράς που εκτείνεται σε μήκος 400 χλμ. και περιλαμβάνει πολλούς ορεινούς όγκους, με υψηλότερο το όρος Kékes (1 015 μ.), ο Δούναβης χωρίζει τη χώρα σε δύο πεδινές περιοχές: στα δυτικά, την Transdanubia που οριοθετείται από τα όρη Mecsek και τις τελευταίες παρυφές των αυστριακών Άλπεων· στα ανατολικά του ποταμού, μια χαμηλή πεδιάδα με μικρούς λόφους που ονομάζεται Alföld ή Μεγάλη Ουγγρική Πεδιάδα. Η Ουγγαρία έχει σχετικά ξηρό ηπειρωτικό κλίμα, λόγω απουσίας της θάλασσας.

Βουδαπέστη και «ουγγρική έρημος»;

Τα δύο τρίτα των 10 περίπου εκατ. Ούγγρων ζουν στις πόλεις, κατά το πλείστον στη Βουδαπέστη (2 000 000 κάτοικοι), που είναι η πρωτεύουσα, καθώς και το οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο της χώρας. Η κυριαρχία αυτής της μητροπόλης είναι τόσο μεγάλη που, όπως στην περίπτωση του Παρισιού και των γαλλικών περιφερειών, γίνεται λόγος για τη «Βουδαπέστη και την ουγγρική έρημο»: παρά τις προσπάθειες που έγιναν με σκοπό την αποκέντρωση, η ουγγρική πρωτεύουσα αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 25 % των θέσεων απασχόλησης στον τομέα της βιομηχανίας, πάνω από το ένα τέταρτο των εσόδων από το λιανικό εμπόριο, περίπου το ένα τρίτο των ιατρών και των νοσοκομειακών κλινών, ενώ παράλληλα στεγάζει την πλειοψηφία των ερευνητικών κέντρων.

Υπάρχουν όμως στην Ουγγαρία και μερικές μικρότερες πόλεις: το Debrecen (214 000 κάτοικοι), εμπορικό κέντρο μιας μεγάλης αγροτικής περιοχής, το Miskolc (194 000 κάτοικοι), έδρα των μεταλλουργικών βιομηχανιών, το Szeged (176 000 κάτοικοι), κέντρο διανομής των γεωργικών προϊόντων της Μεγάλης Ουγγρικής Πεδιάδας, αλλά και σημαντική έδρα των χημικών βιομηχανιών, καθώς και το Pécs (170 000 κάτοικοι), κέντρο των ελαφρών βιομηχανιών. Οι αγροτικές ζώνες αποτελούν το 67 % του ουγγρικού εδάφους.

Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη

Στην Ουγγαρία, η κοινωνικοοικονομική μετάβαση που ακολούθησε την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος υπήρξε λιγότερο βίαιη απ' ό,τι αλλού. Ύστερα από μια σοβαρή ύφεση, η ουγγρική οικονομία άρχισε να ανακάμπτει από το 1994. Το πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής που ξεκίνησε το 1995 άνοιξε το δρόμο για μια βιώσιμη αύξηση του ΑΕγχΠ, της τάξης του 4 με 5 % ανά έτος μεταξύ 1995 και 2002. Το ποσοστό του πληθωρισμού, που μέχρι τα μέσα του

2001 ανερχόταν στο 10 %, μπόρεσε να μειωθεί σταδιακά, για να φθάσει το 4,7 % σε ετήσια βάση τον Αύγουστο του 2003. Ως προς το ποσοστό ανεργίας (5,8 % το 2003), είναι ένα από τα χαμηλότερα των χωρών υπό προσχώρηση.

Ωστόσο, οι προσπάθειες πρέπει να συνεχιστούν σε δύο μέτωπα: παρότι το εξωτερικό δημόσιο χρέος μειώθηκε, εξακολουθεί ν' αντιπροσωπεύει πάνω από το 50 % του ΑΕγχΠ. Το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε στο 6 % του ΑΕγχΠ το 2002. Το 2003 η κατάσταση αναμένεται να βελτιωθεί, χωρίς ωστόσο το έλλειμμα αυτό να υποχωρήσει κάτω από το 5 % του ΑΕγχΠ.

Παράλληλα με τη μακροοικονομική προσαρμογή, η διαδικασία ιδιωτικοποίησης έχει προχωρήσει πολύ. Σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, η Ουγγαρία παρουσιάζει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ξένων άμεσων επενδύσεων, γεγονός που έχει βοηθήσει πολύ τον εκσυγχρονισμό των παραγωγικών δομών και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Οι τομείς που οδήγησαν στην οικονομική ανάκαμψη άπτονται των εξαγωγών,

Η «Επαλξη των ψαράδων» στη Βουδαπέστη.

περιλαμβανομένου και του τομέα των γεωργικών προϊόντων διατροφής.

Ποσοστό 80 % των ουγγρικών εξαγωγών έχουν ως προορισμό την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι κυριότερες αφορούν τα μηχανήματα και τον εξοπλισμό μεταφορών, τα γεωργικά προϊόντα, τα χημικά προϊόντα, τις συσκευές, τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, το σίδερο και το χάλυβα, καθώς και το κρασί. Οι σημαντικότερες εισαγωγές αφορούν τα μηχανήματα και τον εξοπλισμό μεταφορών, το μη διυλισμένο πετρέλαιο, τα χημικά προϊόντα και τα μεταλλεύματα. Ο τομέας της παροχής υπηρεσιών αντιπροσωπεύει το 63 % του ΑΕγχΠ και απασχολεί το 48 % του ενεργού πληθυσμού. Ο τουρισμός γνωρίζει μια εντυπωσιακή ανάπτυξη. Από το 1993 η χώρα υποδέχτηκε 33 εκατ. ξένους επισκέπτες. Ο αριθμός αυτός παραμένει σχεδόν ο ίδιος σήμερα και, σύμφωνα με

τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, το 2001 η Ουγγαρία ήταν ο δωδέκατος προορισμός του διεθνούς τουρισμού.

Περιφερειακή ανάπτυξη: ένα προσαρμοσμένο πολιτικό πλαίσιο

Με την υιοθέτηση του νόμου για την περιφερειακή ανάπτυξη και τη χωροταξία (Act on Regional Development and Physical Planning — ARDPP) το 1996, η Ουγγαρία έγινε η πρώτη χώρα της Κεντρικής Ευρώπης που απέκτησε νομικό πλαίσιο, το οποίο παρουσιάζει σαφείς ομοιότητες με την περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτός ο νόμος θεσπίζει, παράλληλα με τους δήμους, κομητειακά συμβούλια για την περιφερειακή ανάπτυξη. Το 1998, δημιουργήθηκαν επτά στατιστικές περιφέρειες, αποδέκτες των ευρωπαϊκών πόρων. Οι περιφέρειες αυτές διοικούνται από συμβούλια περιφερειακής ανάπτυξης,

όπου το κράτος εξακολουθεί να κατέχει σημαντική θέση.

Η Ουγγαρία, που συμμετείχε πρώτη μαζί με την Πολωνία στο πρόγραμμα Phare, έλαβε από αυτό 1,030 δισ. EUR κατά την περίοδο 1990-1999 και 96 εκατ. EUR μεταξύ 2000-2002. Επίσης, η Ουγγαρία λαμβάνει προενταξιακές ενισχύσεις στα πλαίσια των προγραμμάτων ISPA (μεταφορές και περιβάλλον) και Sapard (αγροτική ανάπτυξη). Ενδεικτικά, αυτές ανήλθαν σε 93,9 εκατ. EUR από το ISPA και 39,8 εκατ. από το Sapard το 2002. Από το 2004 έως το 2006, η Ουγγαρία θα λάβει περίπου 2 000 εκατ. EUR βάσει του στόχου 1 των διαρθρωτικών ταμείων και, κατά μέσο όρο, περισσότερα από 1 123 εκατ. EUR στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής. Σε αυτά τα ποσά θα προστεθούν περίπου 100 εκατ. EUR στο πλαίσιο των κοινοτικών πρωτοβουλιών Interreg III (68,67 εκατ. EUR) και EQUAL (30,29 εκατ. EUR).

Πληροφορίες:

Office of the Prime Minister

Kossuth Lajos tér 4.

H-1055 Budapest

Τηλ. (36-1) 441 38 40

Φαξ (36-1) 441 38 42

E-mail: egri.magdolna@meh.hu

Έκταση

93 030 km²

Πληθυσμός

10 164 000 κάτοικοι
Πυκνότητα: 109 κάτ./km²
(ΕΕ-15: 118 κάτ./km²)

Οικονομία και απασχόληση

Δείκτης ΑΕγχΠ/κάτ. ΙΑΔ (2002):
57 (ΕΕ-15:100)
Ποσοστό ανεργίας (2002):
5,8 % (ΕΕ-15: 7,6 %)

Ερωτήσεις στον κ. Endre Juhász, υπουργό ευρωπαϊκών υποθέσεων της Ουγγαρίας

Εντός δώδεκα περίπου ετών, η Ουγγαρία πέτυχε ταυτόχρονα τη μετατροπή στην οικονομία της αγοράς και την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πώς εξηγείτε αυτή τη δυνατότητα που είχε η χώρα σας να «ανακτήσει το χαμένο χρόνο»;

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της Eurostat, το 2002 η Ουγγαρία βρισκόταν στο 57 % του κοινοτικού μέσου όρου όσον αφορά το κατά κεφαλή ΑΕγχΠ σε ισοτιμία της αγοραστικής δύναμης έναντι 46 % το 1995. Η αύξηση αυτή κατά έντεκα βαθμούς αποτελεί εντυπωσιακή κάλυψη της διαφοράς που έχει με τα άλλα τωρινά κράτη μέλη της Ένωσης. Πρόκειται για τα πιο θεαματικά αποτελέσματα σε σύγκριση με τις άλλες χώρες υπό προσχώρηση: μόνο η Σλοβενία με τους δέκα βαθμούς αύξησής της επιδεικνύει ανάλογα αποτελέσματα. Αν λάβουμε υπόψη ότι η κατάσταση σε ορισμένες χώρες υπό προσχώρηση χειροτέρευσε κατά την ίδια περίοδο, μπορούμε να πούμε ότι η Ουγγαρία καλύπτει πράγματι τη διαφορά.

Πού οφείλονται όμως τα αποτελέσματα αυτά; Πολλοί παράγοντες συνέβαλαν, αλλά ο πιο σημαντικός είναι οι μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν επιτυχώς: ιδιωτικοποίηση, βιομηχανική αναδιάρθρωση, προσέλκυση ξένων επενδύσεων, απελευθέρωση του εξωτερικού εμπορίου κ.λπ. Τέθηκαν σε εφαρμογή στρατηγικά προγράμματα, τα οποία όχι μόνο μελετήθηκαν καλά, αλλά και εφαρμόστηκαν με επιτυχία. Στη χώρα αυτή, δεν επιλέξαμε τη θεραπεία-σοκ, αλλά υλοποιήσαμε τα σχέδιά μας βηματικά και σταθερά. Η πολιτική σταθερότητα συνέβαλε σε μια ειρηνική και πειθαρχημένη μετάβαση. Πραγματοποιήθηκαν εκλογές το 1990, το 1994, το 1998 και το 2002. Αν και κάθε φορά ένα νέο είδος πλειοψηφίας —αποτελούμενο από κόμματα που ανήκαν προηγουμένως στην αντιπολίτευση— προέκυψε ως νικητής, σχηματίστηκαν σταθερές κυβερνήσεις που ολοκλήρωσαν πάντοτε την τετραετή θητεία τους. Δεν είχαμε ποτέ πρόωγες εκλογές. Η πολιτική εναλλαγή στην εξουσία λειτούργησε καλά.

Η μετάβαση στην αγορά εργασίας ήταν επιτυχής, αλλά επώδυνη. Κατά τη διάρκεια των πρώτων ετών του μεταβατικού σταδίου, μεταξύ 1990-1993, το ΑΕγχΠ μειώθηκε. Μόνο το 1991 μειώθηκε κατά 12 %. Όλοι αναγνωρίζουν ότι πληρώσαμε ένα πολύ υψηλό κοινωνικό τίμημα και ότι ο πληθυσμός έχανε πολλές θυσίες.

Σήμερα είμαστε ευτυχής που όλα αυτά ανήκουν ήδη στο παρελθόν.

Η πολιτική που ακολουθήσαμε όσον αφορά την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση χαρακτηρίστηκε από έναν σταθερό ρυθμό. Ο στόχος της ένταξης στην Κοινότητα αποφασίστηκε από την κυβέρνηση το 1990, αμέσως μετά τις πρώτες ελεύθερες εκλογές. Το στόχο αυτό συμμερίστηκαν και επιδίωξαν όλες οι αλληλάλληλες κυβερνήσεις. Ήμασταν οι πρώτοι με την Πολωνία και την Τσεχοσλοβακία που διαπραγματευθήκαμε και συνάψαμε συμφωνία σύνδεσης με την ΕΟΚ το 1991. Επίσης, η Ουγγαρία ήταν η πρώτη που υπέβαλε αίτηση υποψηφιότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 1994. Οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη ήταν μακρόχρονες και δύσκολες, καμία όμως ουγγρική κυβέρνηση και κανένα σημαίνον πολιτικό κόμμα δεν διανοήθηκε ποτέ να αλλάξει την πορεία.

Ταξιθεύοντας στην Ουγγαρία, δημιουργείται η εντύπωση ότι η οικονομική ευημερία έφθασε στο Δούναβη και μάλιστα τον ξεπέρασε λίγο, αλλά δεν άγγιξε ακόμη τις ανατολικές περιφέρειες. Είναι ορθή αυτή η εντύπωση;

Η εντύπωση αυτή είναι λίγο-πολύ σωστή, αλλά χρήζει αποσαφήνισης. Αναμφίβολα η οικονομική ευημερία έφθασε στη Βουδαπέστη, της οποίας το κατά κεφαλή ΑΕγχΠ ανέρχεται ήδη στο 107,9 % του κοινοτικού μέσου όρου. Η μεγάλη διαφορά σημειώνεται μεταξύ της πρωτεύουσας και των άλλων περιφερειών. Επίσης, είναι αλήθεια ότι υπάρχει αισθητή διαφορά μεταξύ των περιφερειών στο δυτικό τμήμα της χώρας και αυτών που βρίσκονται ανατολικά του Δούναβη. Στο δυτικό μέρος της χώρας που αποκαλείται Transdanubia, το κατά κεφαλή ΑΕγχΠ είναι από 11 έως 12 % ανώτερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Αυτό οφείλεται κυρίως στους ξένους επενδυτές που προτίμησαν να εγκατασταθούν στο δυτικό μέρος της χώρας μας κυρίως εξαιτίας των υποδομών μεταφορών.

Ποια μέτρα λαμβάνονται για βελτίωση της συνοχής και μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων;

Η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων αποτελεί προτεραιότητα της ουγγρικής κυβέρνησης. Για το σκοπό αυτό, απαιτούνται νέες επενδύσεις καθώς και νέες θέσεις απασχόλησης. Οι καλές υποδομές μεταφορών αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση γι' αυτό. Διαθέτουμε

έναν αυτοκινητόδρομο που συνδέει τη Βουδαπέστη και τη Βιέννη, αλλά λείπουν σημαντικά τμήματα προς το ανατολικό, νότιο και νοτιοδυτικό τμήμα. Επιθυμούμε να επιταχύνουμε την κατασκευή αυτοκινητόδρομων. Η προτεραιότητα αυτή απορροφά σημαντικά κονδύλια του εθνικού προϋπολογισμού. Ο εκσυγχρονισμός των σιδηροδρόμων είναι επίσης στο πρόγραμμα. Το εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό αποτελεί μια άλλη απαραίτητη προϋπόθεση για την προσέλκυση νέων επενδύσεων. Σχεδιάζουμε να εφραμίσουμε περισσότερα προγράμματα που να επικεντρώνονται στην επαγγελματική κατάρτιση. Πρέπει επίσης να βελτιωθεί η κινητικότητα του ενεργού πληθυσμού. Ο σύγχρονος εργάτης σήμερα δεν είναι ακόμη έτοιμος να αλλάξει τόπο κατοικίας για να βρει απασχόληση. Επομένως, μια αλλαγή νοοτροπίας είναι απαραίτητη. Μέχρι να λάβουμε χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, διατίθενται όλο και περισσότερο σημαντικοί πόροι για την εθνική πολιτική χωροταξίας, όπως φαίνεται και από τον προϋπολογισμό για το 2004.

Όσον αφορά την περιφερειακή πολιτική, τι μπορούν να προσφέρουν η Ένωση και τα κράτη μέλη της στη χώρα σας;

Η διαρθρωτική πολιτική και η πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα αποτελέσει σημαντικό μέσο για τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων. Στο εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξής μας, το οποίο αποτελεί βάση του κοινοτικού πλαισίου στήριξης, πολλές προτεραιότητες αφορούν τη βελτίωση της κοινωνικής και περιφερειακής συνοχής της χώρας. Ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα αφιερώνεται ειδικά στην περιφερειακή ανάπτυξη. Ο θεσμικός μηχανισμός για την παραλαβή και την αποτελεσματική διαχείριση των ταμείων βρίσκεται υπό εξέλιξη και ελπίζουμε να μην αντιμετωπίσουμε εμπόδια, έτσι ώστε να μπορούμε ν' αξιοποιήσουμε πλήρως τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους. Ελπίζουμε επίσης ότι η ισχυρή και καλά χρηματοδοτημένη διαρθρωτική πολιτική και πολιτική συνοχής θα συνεχιστεί και πέρα από το 2006.

Συνέντευξη που δόθηκε στις 2 Οκτωβρίου του 2003.

Ανακαλύπτοντας μια περιφέρεια

Η Σικελία

Περιφέρεια και ανισότητες

Η ανάπτυξη του μεγαλύτερου νησιού της Μεσογείου δεν είναι ομοιόμορφη: από τη μια οι πυκνοκατοικημένες ακτές της αποτελούν πολύ σημαντικούς οικονομικούς πόλους έλξης· από την άλλη, οι αραιοκατοικημένες περιοχές στο εσωτερικό της πλήττονται από έντονη απομόνωση.

Μερική άποψη του λιμανιού της πόλης Trapani.

Η Σικελία είναι το μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου και καλύπτει μια έκταση 25 706 km². Ο πολύ πυκνός πληθυσμός της (198 κάτ./km²) συγκεντρώνεται στις βόρειες και ανατολικές ακτές του νησιού και στα πολυάριθμα μεγάλα αστικά κέντρα, όπως είναι το Παλέρμο (750 000 κάτοικοι), η Κατάνη (360 000 κάτοικοι) και η Μεσσήνη (260 000 κάτοικοι). Η Σικελία στο εσωτερικό της πλήττεται από την αστυφιλία των νέων και τη γήρανση του πληθυσμού.

Το σύνολο του νησιού παρουσιάζει έναν παραγωγικό ιστό που είναι ακόμη ευαίσθητος, μια οικονομική δομή όπου η απασχόληση στον τομέα της βιομηχανίας είναι μικρή σε σχέση με τον γεωργικό τομέα και τον τομέα των οικοδομών, ένα ποσοστό ανεργίας μεγαλύτερο από το 20 % (πάνω από το 30 % για τις γυναίκες και το 50 % για τους νέους ηλικίας κάτω των 25 ετών) κυρίως στην επαρχία της Έννα και τις πόλεις Κατάνη, Παλέρμο και Μεσσήνη. Από το 1992 το ποσοστό ανάπτυξης του πραγματικού ΑΕγχΠ ήταν σε τρεις περιπτώσεις αρνητικό. Γενικά, η ανάπτυξη παρέμεινε χαμηλότερη του εθνικού μέσου όρου. Ωστόσο, το 2001 και το 2002 οι τάσεις του ΑΕγχΠ και της απασχόλησης σημείωσαν θετική εξέλιξη.

Εντούτοις, το πιο μεγάλο μειονέκτημα της Σικελίας οφείλεται καταρχάς στην περιφερειακή της θέση: η νησιωτική της ιδιομορφία αποτελεί φυσικό εμπόδιο στις κοινωνικές, οικονομικές και εμπορικές ανταλλαγές μεταξύ αυτού του «Νότου του Ιταλικού Νότου» και των περιοχών της χερσονήσου. Η Σικελία εξάγει κάτι λιγότερο από το 6 % της παραγωγής της, ενώ ο εθνικός μέσος όρος πλησιάζει το 20 %.

Το νησί αυτό της Μεσογείου διαθέτει εντούτοις μεγάλα πλεονεκτήματα, όπως είναι το ανθρώπινο δυναμικό της, δεδομένου ότι οι κάτοικοι της είναι γενικά πολύ νέοι. Άλλα ατού της είναι η αξιοσημείωτη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά του

νησιού, που ωστόσο δεν αξιοποιείται επαρκώς. Πιο πρόσφατα, η τοπική ανάπτυξη γνώρισε μια ανανέωση χάρη στην πιο μεγάλη κινητοποίηση των κατοίκων ως προς τη διαμόρφωση αυτόνομων πρωτοβουλιών.

Χάρη στα διαρθρωτικά ταμεία, η Σικελία μειώνει την καθυστέρηση της σε στρατηγικούς τομείς χρησιμοποιώντας φυσικούς πόρους (υδατογενείς, ενεργειακούς κ.λπ.) και εξυπηρετεί παράλληλα μακροπρόθεσμους περιβαλλοντικούς στόχους σε όλους τους παραγωγικούς τομείς. Το περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα Sicilia, που διαθέτει έναν συνολικό προϋπολογισμό ύψους 9 415 εκατ. EUR, εκ των οποίων τα 3 858 εκατ. EUR προέρχονται από τα διαρθρωτικά ταμεία, περιλαμβάνει έξι άξονες προτεραιότητας, οι οποίοι είναι: η αξιοποίηση των φυσικών και των πολιτιστικών πόρων, η ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, η στήριξη των τοπικών παραγωγικών συστημάτων, η αξιοποίηση του ρόλου των πόλεων στο εδαφικό τους πλαίσιο, τα δίκτυα και τα σταυροδρόμια υπηρεσιών.

Πληροφορίες:

Regione Siciliana — Presidenza

Direzione regionale della programmazione

a/s Gabriella Palocci

Piazza Don Luigi Sturzo 36

I-90139 Palermo

Τηλ. (39-091) 696 00 13

Φαξ (39-091) 696 02 73

E-mail: direzione.programmazione@regione.sicilia.it

Διαδίκτυο: <http://www.euroinfosicilia.it>

Έκταση

25 706 km²

Πληθυσμός

5 100 000 κάτοικοι

Πυκνότητα: 198 κάτ./km² (ΕΕ -15: 118 εκατ./km²)

Οικονομία και απασχόληση

Δείκτης ΑΕγχΠ/κάτ. ΙΑΔ (2000): 75 (ΕΕ -15: 100)

Ποσοστό ανεργίας (2001): 20,8 % (ΕΕ-15: 7,6 %)

Διαρθρωτικά ταμεία (2000-2006)

Στόχος 1

(σε εκατ. EUR)

ΕΕ	Άλλα δημόσια ταμεία	Σύνολο
3 857,946	3 727,918	9 415,495

Μια «εταιρική σχέση για την επικοινωνία» προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των περιφερειακών ενισχύσεων

Προκειμένου να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες που παρέχουν τα διαρθρωτικά ταμεία, οι αρχές της Σικελίας συνέστησαν μια εταιρική σχέση για την επικοινωνία (*Partenariato della comunicazione*), δίκτυο κοινωνικοοικονομικών φορέων που ανήκουν στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό φορέα και που είναι διασκορπισμένοι σε όλο το νησί.

Τον Ιανουάριο του 2001, η Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού της περιφέρειας της Σικελίας άρχισε να διοργανώνει συναντήσεις με τους κοινωνικοοικονομικούς φορείς του νησιού με στόχο τη σύσταση ενός μηχανισμού που να αξιοποιεί τις δυνατότητες που παρέχει το περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΠΕΠ) «Sicilia 2000-2006». Έτσι δημιουργήθηκε τον Μάρτιο του 2002 μια «εταιρική σχέση για την επικοινωνία», δηλαδή ένα δίκτυο φορέων με μεγάλη θέληση, από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, οι οποίοι είναι διασκορπισμένοι με ομοιογενή τρόπο σε όλο το νησί. Το δίκτυο αυτό, που συντονίζεται και τροφοδοτείται από τη Μονάδα Επικοινωνίας της Γενικής Διεύθυνσης Προγραμματισμού, έχει ως αποστολή τη διάδοση πληροφοριών και ενημερωτικού υλικού σχετικά με το ΠΕΠ, την ανακοίνωση προσκλήσεων υποβολής προτάσεων έργων και την ενθάρρυνση ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών.

Πύλη των διαρθρωτικών ταμείων

Στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης για την επικοινωνία δημιουργήθηκε καταρχήν ένας ιστότοπος. Κάθε φορά που οι εταίροι επισκέπτονται τον επίσημο ιστότοπο του σικελικού επιχειρησιακού προγράμματος (www.euroinfosicilia.it), ένας κωδικός τους επιτρέπει ν' αποκτήσουν πρόσβαση σε μια πραγματική «πύλη των διαρθρωτικών ταμείων». Η τελευταία τους παρέχει κατάλληλες και ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης, παρουσιάζει μελέτες περιπτώσεων, αναγγέλλει τις προτάσεις που προέρχονται από το δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα. Σ' ένα τμήμα του ιστότοπου δίνονται απαντήσεις σε ερωτήματα που τίθενται συχνά. Ένα φόρουμ προσφέρει τη δυνατότητα διατύπωσης απόψεων, ανταλλαγής εμπειριών, υποβολής ερωτήσεων στις αρχές ή σε άλλα μέλη του δικτύου. Δημοσιεύονται επίσης νέες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για έργα με τους όρους συμμετοχής τους, προσκλήσεις υποβολής προσφορών που έχουν προβλεφθεί για τους έξι προσεχείς μήνες, αλλά και τα στοιχεία των εταίρων αναφοράς και των

περιφερειακών υπαλλήλων που είναι υπεύθυνοι για τα διάφορα μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος.

Οι συμμετέχοντες στο δίκτυο μπορούν επίσης να επικοινωνήσουν μεταξύ τους μέσω δημοσιευμάτων στην τέταρτη σελίδα του ενημερωτικού δελτίου *OpPORunità*, το οποίο εκδίδεται κάθε μήνα σε 60 000 αντίτυπα. Δύο άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης θα είναι έτοιμα στα τέλη του 2003: μία τηλεοπτική και μία ραδιοφωνική εκπομπή θα εξετάζουν μηνιαία την πρόοδο του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις δραστηριότητες των φορέων υλοποίησης των έργων. Εξάλλου, όταν αισθάνονται ότι μια πρόσκληση υποβολής προτάσεων για έργα αφορά τον τομέα τους ή την περιοχή τους, οι εταίροι του δικτύου μπορούν να ζητήσουν τη διοργάνωση ενός ενημερωτικού σεμιναρίου στην περιοχή τους.

Ως αντάλλαγμα των πλεονεκτημάτων αυτών, τα μέλη του δικτύου πρέπει να εφραμίζουν οι ίδιοι μια επικοινωνιακή πολιτική που να προβάλλει το ΠΕΠ. Οφείλουν επίσης να εξασφαλίσουν ένα χώρο υποδοχής των φορέων υλοποίησης των έργων και των ενδεχόμενων δικαιούχων του προγράμματος. Οι χώροι αυτοί, συχνά υπό τη μορφή των desks (γραφείων), βρίσκονται σε εταιρικούς οργανισμούς ή επιχειρήσεις, όπου ειδικά καταρτισμένοι συνεργάτες από την περιφέρεια της Σικελίας προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Χαρακτηρίζονται από την πρωτότυπη φόρμουλα της σικελικής «εταιρικής σχέσης για την επικοινωνία»: οι υπεύθυνοι για την υλοποίηση των έργων πρέπει να λειτουργούν ως φορείς πληροφόρησης μεταξύ των διαχειριστικών αρχών και των ενδεχόμενων δικαιούχων των περιφερειακών ενισχύσεων, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η διάδοση των πληροφοριών. Συνεπώς, το δίκτυο είναι επίσης ένα πολύτιμο μέσο για τη δημιουργία και ανάδειξη νέων έργων.

Νοοτροπία ενημέρωσης

Τον Οκτώβριο του 2003, 180 περίπου εταίροι υπέγραψαν τη σύμβαση, η οποία

επισημοποιεί τη συμμετοχή στο δίκτυο. Το τελευταίο κατάφερε να αποκτήσει πολλά μέλη, γεγονός που συνέβαλε στην επιτυχή λειτουργία του· εντούτοις, στην αρχή τα πράγματα δεν φαινόταν τόσο εύκολα και έπρεπε οι υπεύθυνοι του έργου να επιδείξουν μεγάλη επιμονή και πειθό για να γίνει δεκτή στο εσωτερικό η ιδέα μιας τέτοιας ενέργειας: στην Ιταλία, οι διοικητικές αρχές δεν έχουν αυτό που μπορεί να ονομαστεί «νοοτροπία της ενημέρωσης» και τείνουν να αντίκεινται στις νέες διαδικασίες και τεχνολογίες. Η εταιρική σχέση για την επικοινωνία συμβάλλει συνεπώς όχι μόνο στην ενθάρρυνση της αποκεντρωμένης διάδοσης πληροφοριών, αλλά επίσης στον εκσυγχρονισμό των σικελικών διοικητικών δομών, με αποτέλεσμα οι διάφορες περιφερειακές διοικητικές αρχές να έχουν τάση για μεγαλύτερη συνεργασία και σύναψη πιο στενών σχέσεων με τους τελικούς δικαιούχους των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Savo (Φινλανδία)

Σημεία εκκίνησης για γυναίκες επιχειρηματίες

Το έργο Naisyrittäjän Lähtöruutu (σημείο εκκίνησης για γυναίκες επιχειρηματίες), που βασίζεται στην άμιλλα και την εξατομικευμένη στήριξη, αποσκοπεί στην ώθηση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού γυναικών στη δημιουργία, διαχείριση και κυρίως διατήρηση της επιχείρησής τους.

Φοιτητές του μάρκετινγκ κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικού σεμιναρίου στο «Dream Company Camp», τον Αύγουστο του 2003.

Τα αριθμητικά στοιχεία μιλούν από μόνα τους: στη Φινλανδία οι γυναίκες αποτελούν το 48,6 % του ενεργού πληθυσμού, αλλά μόνο το 30 % των επιχειρηματιών είναι γυναίκες.

Εξάλλου, οι νέες τεχνολογίες δεν χρησιμοποιούνται επαρκώς στους τομείς στους οποίους απασχολούνται συνήθως οι γυναίκες. Οι προηγμένες τεχνολογίες επικοινωνίας, για παράδειγμα, δίνουν τη δυνατότητα στις γυναίκες να επιλέγουν τομείς δραστηριοτήτων που παρουσιάζουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία, που είναι κατά συνέπεια πιο επικερδείς και που διευρύνουν ακόμη περισσότερες τις εμπορικές τους προοπτικές.

Η περιφέρεια Savo, στο κεντροανατολικό τμήμα της χώρας, όπου το ποσοστό ανεργίας είναι πολύ υψηλό και οι κοινωνικοοικονομικές προοπτικές των γυναικών είναι περιορισμένες λόγω της

απομακρυσμένης θέσης της περιφέρειας, δεν αποτελεί εξαίρεση. Υπάρχει μια ανισορροπία μεταξύ του πληθυσμού που μεταναστεύει και αυτού που παραμένει στην περιοχή. Συχνά μάλιστα είναι οι γυναίκες που εγκαταλείπουν την περιοχή αυτή, η οποία παρουσιάζει έναν οικονομικό ιστό ανεπαρκώς διαφοροποιημένο. Στη Savo, η αναλογία των γυναικών επιχειρηματιών είναι κατώτερη από αυτή της υπόλοιπης Φινλανδίας. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην πρωτοβουλία καθιέρωσης ενός πλήρους συστήματος στήριξης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, που χρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Τα μέτρα που εφαρμόστηκαν προηγουμένως, όπως τα έργα Weera (Απασχόληση τώρα) και Savotar/Enrec (στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Recite II), έχουν ήδη καταδείξει τους

περιορισμούς των παραδοσιακών μεθόδων καταπολέμησης της ανεργίας στις απομακρυσμένες περιφέρειες και έχουν φέρει στο φως τα συγκεκριμένα προβλήματα των γυναικών επιχειρηματιών.

Ως συνέχεια των μέτρων αυτών και στα πλαίσια του προγράμματος στόχος 1 — ανατολική Φινλανδία, το έργο Naisyrittäjän Lähtöruutu (σημείο εκκίνησης για τις γυναίκες επιχειρηματίες) αναζητεί την εξεύρεση λύσεων χρηματοδοτώντας τόσο υποδομές όσο και προγράμματα κατάρτισης για γυναίκες.

Πόροι και συνέργιες

Καταρχάς, στα πλαίσια του έργου δημιουργήθηκαν κέντρα πόρων που απευθύνονται τόσο στις δημιουργούς επιχειρήσεων που επιθυμούν να βελτιώσουν τις ικανότητές τους όσο και στις ανέργους και τις σπουδάστριες που σχεδιάζουν να επιδοθούν σε μια ανεξάρτητη δραστηριότητα.

Τα κέντρα αυτά διαθέτουν ηλεκτρονικούς υπολογιστές, φωτοτυπικά μηχανήματα, συσκευές τηλεομοιοτυπίας κ.λπ., αλλά παρέχουν κυρίως συμβουλές και στηρίζουν τις εκδόσεις (διαφημιστικά φυλλάδια, επισκεπτήριες κάρτες κ.λπ.) και τα ηλεκτρονικά προϊόντα (ιστότοποι).

Επίσης, διοργανώνονται πολυάριθμα προγράμματα κατάρτισης, ορισμένα από τα οποία εξ αποστάσεως. Οι γυναίκες επιχειρηματίες και, ενδεχομένως, οι εργοδότες τους (συμπεριλαμβανομένων των ανδρών) μπορούν να τελειοποιήσουν τις γνώσεις τους κατά τις ώρες που τους βολεύει περισσότερο. Από την άποψη αυτή, η χρήση των τεχνολογιών πληροφόρησης βελτιώνει τις γνώσεις πληροφορικής των ενδιαφερομένων, ενώ παράλληλα δημιουργεί συνδέσμους και

πραγματικές συνέργιες μεταξύ των συμμετεχουσών, αλλά και μεταξύ των συμμετεχουσών και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Τα κέντρα πόρων, φιλοξενούμενα συχνά από δομές πολλαπλών χρήσεων που στεγάζουν παράλληλα και άλλες δραστηριότητες (συλλογικές, κοινωνικοϋγειονομικές κ.λπ.), προωθούν και κατευθύνουν τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων σε πολλά υποσχόμενους τομείς, σε τοπικό επίπεδο: πρόσφατα δημιουργήθηκαν με τον τρόπο αυτό εταιρείες που συνδέονται με την υγεία και την ευημερία.

Εξατομικευμένη στήριξη

Εντούτοις, τα κέντρα είναι πάνω από όλα τόποι υποδοχής των γυναικών επιχειρηματιών. Μετά από προσδιορισμό των αναγκών, καταρτίζεται η καρτέλα εξυπηρετούμενου. Με βάση την καρτέλα αυτή, παρέχεται στις ενδιαφερόμενες ένα «κουπόνι κατάρτισης» που τους επιτρέπει να παρακολουθούν συγκεκριμένα μαθήματα και να λαμβάνουν τις απαραίτητες συμβουλές. Μια σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού τις βοηθά στη συνέχεια να επιλέξουν τους ανάλογους οργανισμούς, που αφορούν τους εξής τομείς: δημιουργία επιχείρησης, ηγετικές ικανότητες, μάρκετινγκ και τεχνικές πώλησης, εργασία σε δίκτυο, δημιουργία διαφόρων προϊόντων, διαχείριση της ποιότητας.

Επισκέψεις σε όλη τη χώρα επιτρέπουν στις γυναίκες επιχειρηματίες να

ανταλλάξουν εμπειρίες με τις ομολόγους τους σε άλλες φινλανδικές περιφέρειες. Το «σημείο εκκίνησης» τους δίνει επίσης τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε εμπορικές εκθέσεις και σαλόνια.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης σεμινάρια ή συνεδριάσεις μικρών ομάδων, ανάλογα με τις ανάγκες και τις επιθυμίες των συμμετεχουσών. Σιχνά μάλιστα οργανώνονται και εργαστήρια για τον έλεγχο του άγχους.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 734 170 EUR. Η υλοποίησή του ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2002 και αναμένεται να διαρκέσει έως τον Δεκέμβριο του 2004. Μέχρι το φθινόπωρο του 2003, 75 γυναίκες επιχειρηματίες έχουν συμμετάσχει στο έργο και 268 συμβουλές έχουν δοθεί για τη διαχείριση επιχειρήσεων σε διάφορα κέντρα πόρων. Συνολικά, 305 άτομα έχουν εξυπηρετηθεί με διάφορους τρόπους μέχρι σήμερα.

Πληροφορίες:

Terhi Majamaa

Project Manager

Naisyrittäjien Lähtöruutu

Women Entrepreneur Take-Off Point

Ylä-Savo Vocational Institute

Pohjolankatu 9 B,

FIN-74100 Iisalmi

Τηλ. (358-17) 820 59 00

Φαξ (358-17) 820 59 01

E-mail: terhi.majamaa@ysao.fi

Διαδίκτυο: <http://www.ysao.fi/Ylasavo/>

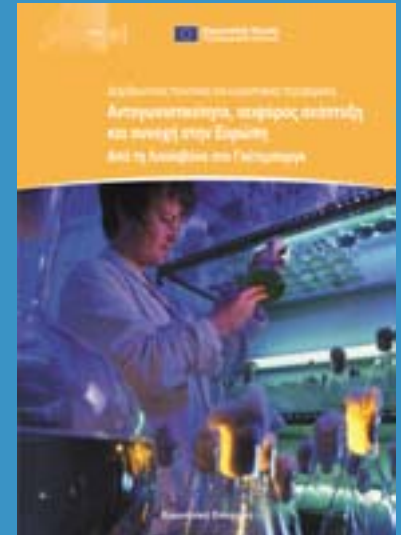
Ammattiopisto/projekti.nsf

Το πρόγραμμα συμπεριλαμβάνει σεμινάρια και ομιλίες.

Ανταγωνιστικότητα, αειφόρος ανάπτυξη και συνοχή στην Ευρώπη — Από τη Λισσαβόνα στο Γκέτεμποργκ

Η συμβολή της περιφερειακής πολιτικής στους στόχους των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ παρουσιάζεται μέσω 26 υποδειγματικών έργων.

Διατίθεται στις έντεκα γλώσσες της Ένωσης.

Περιφέρειες σε δράση, μια χώρα σε κίνηση — Επιλεγμένα έργα που υλοποιήθηκαν στην Ελλάδα με την υποστήριξη των διαρθρωτικών ταμείων

Είκοσι έξι παραδείγματα επιτυχημένων έργων στην Ελλάδα.

Διατίθεται στα ελληνικά, τα αγγλικά και τα γαλλικά.

Σε απευθείας σύνδεση

<http://www.leaderplus.se/sv/index.asp>

Τα εθνικά δίκτυα Leader+ τροφοδοτούν μια κοινή βάση δεδομένων, η οποία έχει ως σκοπό να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των «ομάδων τοπικής δράσης» που επωφελοούνται από την κοινοτική πρωτοβουλία για την αγροτική ανάπτυξη. Μια μηχανή αναζήτησης με λέξεις-κλειδιά σε έντεκα γλώσσες διευκολύνει τον εντοπισμό εταίρων. Η βάση δεδομένων «Αγορά για τη διακρατική συνεργασία» αποτελεί ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο, όχι μόνο στα πλαίσια του προγράμματος Leader+, αλλά γενικότερα. Διατίθεται σε ιστότοπους διαφόρων εθνικών δικτύων Leader+. Ο παραπάνω ιστότοπος αφορά το σουηδικό δίκτυο.

<http://www.arcmanche.com/suite.html>

Σύμφωνα με τους αναδόχους, η δημιουργία αυτού του ιστότοπου το 2000 αποτέλεσε ένα πολύ θετικό στοιχείο για την προώθηση του Arc Manche ως πλαισίου συνεργασίας. Το Arc Manche είναι ένα δίκτυο δέκα περίπου γαλλικών περιφερειών και βρετανικών φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης που προσπαθούν να βελτιώσουν τις σχέσεις μεταξύ των δύο οχθών της Μάγχης μέσω της συνεργασίας σε θέματα κοινού συμφέροντος, κυρίως στο πλαίσιο του Interreg III Β Βορειοδυτική Ευρώπη. Αξίζει να αναφερθεί ότι πρόκειται για έναν πολύ εντυπωσιακό δίγλωσσο ιστότοπο, διαθέσιμο στα γαλλικά και τα αγγλικά και πολύ πλήρη (παρουσίαση των περιφερειών-εταίρων και των διαφόρων έργων, χάρτες, μηχανή αναζήτησης κ.λπ.). Ένας ιστότοπος που θα σας βοηθήσει να ανακαλύψετε την περιφερειακή ανάπτυξη στην πράξη, στην πιο πολυσύχναστη ακροθαλασσιά του κόσμου.

<http://www.espaces-transfrontaliers.org>

Η Διασυνοριακή Λειτουργική Αποστολή (Mission Opérationnelle Transfrontalière) δημιουργήθηκε το 1997 από την DATAR (Αντιπροσωπεία για τη Χωροταξία και την Περιφερειακή Δράση, Γαλλία). Πρόκειται για μια διυπουργική δομή, που εξειδικεύεται στη δημιουργία διασυνοριακών ευρωπαϊκών έργων. Ο ιστότοπός της αποτελεί μια βάση πόρων που απευθύνεται στους φορείς της διασυνοριακής συνεργασίας. Περιλαμβάνει πολυάριθμες πληροφορίες: παρουσιάσεις περιοχών και έργων, νομική βάση, έγγραφα και χάρτες, βάση δεδομένων για τα ταμεία Interreg (χάρτες, ενιαία έγγραφα προγραμματισμού και συγκεφαλαιωτικά έγγραφα), συνδέσμους και κυρίως μεθοδολογικά τμήματα, που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για όλους τους ευρωπαίους διασυνοριακούς παράγοντες ανάπτυξης. Δυστυχώς όμως ο ιστότοπος αυτός διατίθεται μόνο στα γαλλικά.

<http://www.circum-regional.org>

Ο Circum (Διεθνής Συνεταιρισμός Έρευνας στον Τομέα της Επικοινωνίας), που δημιουργήθηκε το 1973 και υποστηρίζεται από τα ευρωπαϊκά όργανα, είναι ένα δίκτυο που περιλαμβάνει περισσότερους από 376 περιφερειακούς τηλεοπτικούς σταθμούς 38 διαφορετικών χωρών. Στόχος του είναι να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ περιφερειακών τηλεοπτικών σταθμών, να προσφέρει ένα χώρο περισυλλογής και ανταλλαγής απόψεων στους φορείς του οπτικοακουστικού τομέα και της περιφερειακής πληροφόρησης και να συμβάλει στην ανάπτυξη του πολιτισμού και της ταυτότητας των περιφερειών της Ευρώπης. Ο Circum πραγματοποιεί συμπαραγωγές και προωθεί τις ανταλλαγές προγραμμάτων: θεματικές εκπομπές, ενημερωτικά περιοδικά, διασυνοριακές εφημερίδες, ντοκιμαντέρ, εκπομπές για τους νέους, πολιτιστικές και μουσικές εκπομπές. Το δίκτυο απονέμει ετησίως ένα βραβείο Circum στα καλύτερα περιφερειακά προγράμματα που ασχολούνται με την Ευρώπη.

Πληροφορίες

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής
Μονάδα 01 «Πληροφορίες και ανακοινώσεις»
Thierry Daman
41, avenue de Tervuren
B-1040, Bruxelles
Φαξ (32-2) 296 60 03
E-mail: regio-info@cec.eu.int
Διαδίκτυο: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_el.htm

Επίτροπος Michel Barnier
http://europa.eu.int/comm/commissioners/barnier/index_el.htm

Πληροφορίες για τις περιφερειακές ενισχύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/intro/regions1_el.htm

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, 2003
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Υπηρεσία Εκδόσεων

Publications.eu.int